КГУ «Пригород орта мектебі»

«БЕКІТЕМІН»	«ТЕКСЕРІЛДІ»	«ҚАРАЛДЫ»
Пригород орта мектебінің директоры	Пригород орта мектебінің тәрбие - ісі орынбасары	Пән бірлестігінің жетекшісі
________ Ш.К.Умирзакова	________ Ж.С.Дауылбаева	________ А.Б. Хорлин
«____» ________ 2023 ж.	«31» ____08____ 2023 ж.	Хаттама № 1
		«31» ____08____ 2023 ж.

ПРИГОРОД ОРТА МЕКТЕБІНІҢ 2023-2024 ОҚУ ЖЫЛЫНДА «ШАХМАТ» ҮЙІРМЕСІНІҢ ЖЫЛДЫҚ ЖОСПАРЫ

Үйірме жетекшісі: ***А.М. Дадина***

2023-2024 оқу жылы

«Бекітемін»
Мектеп директоры
Умирзакова Ш.К.
____

Пригород орта мектебінің
спорт секцияларының кестесі
2023 -2024 оқу жылы

№	Спорт секцияларының атауы	Күні	Уақыты	Жаттықтырушының аты-жөні
1	Футбол	Сейсенбі Бейсенбі	17:30-18:30 16:00-17:30	Таскенов Б.М.
2	Баскетбол	Сейсенбі Бейсенбі	16:30-17:30 17:30-19:00	Карпова Н.П.
3	Жеңіл атлетика	Сейсенбі Бейсенбі	14:30-15:30 19:00-20:30	Хорлин А.Б.
4	Волейбол	Сейсенбі Бейсенбі	15:30-16:30 14:30-16:00	Айдар С.Е.
5	Шахматы	Сейсенбі Бейсенбі	09:00-10:00 15:00-16:30	Дадина А.М.

Түсінік хат

Оқушыларға шахмат ойынын үйрету олардың ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамытуға зор әсерін береді. Шахмат ойнай білетін бала аз уақытта ойын шоғырландырып, туындаған жағдаятты сараптауға дұрыс шешім шығаруға үйреніп, алдына қойған мақсатына жетуге талпынады.

«Жас шахматшы» үйірмесінің оқушыларға берері көп. Шахмат ойыны мен математика пәнін байланыстыра жұмыс жүргізсе, балалардың оқу үлгерімінің артуына, оқу материалдарын қабылдауға ықпалы зор.

«Жас шахматшы» үйірмесінің бағдарламасы оқушылардың жас ерекшеліктеріне сай құрылған. Ойын әліппесі мен тактикасы толық қамтылған. Үйірме сабақтары баланың жеке қасиеттерін ашуға ықпал етеді.

Шахмат ойыны –балаларға тек қуаныш сыйлайтын ойын ғана емес, ойлауды дамытудың тиімді құралы. Шахматқа үйретудің алғашқы баспалдақтарын көрсету-балаларды кеңістікке бағдарлай алу қабілетін дамытуға, ойлаудың аналитикалық-синтетикалық жолдарын, ой тұжырымдарын жасау, есте сақтау, қорытынды жасай алу қабілетін, іс-әрекетін болжауды дамытуға көмектеседі.Ол оқушылардың аз уақытта ойларын шоғырландыруына, жүйелеуге, туған жағдаятты сараптауға және шешім шығаруға үйретеді және алдына қойған мақсатына жетуге, төзімділікке тәрбиелейді. Адамның ойлау жүйесін дамыта түсуде математиканың маңызы зор. Ал шахмат ойыны математикамен тығыз байланысты. Математикалық білімді көтеруде шахмат ойынына үлкен мән беріледі.

Бағдарламаның мақсаты — оқушыларды шығармашылық ізденімпаздыққа баулу, қиялын ояту арқылы ой еңбегіне тәрбиелеу.

Үйірме сабақтарынан оқушы меңгеруге тиісті қабілеттер:

1. Техникалық -оқушылардың жаттығу ойындарында, мектепішілік, қалалық шахмат сайыстарына қатысуда,

- ойын барысында шахматтық есептер мен этюдтарды шешу кезінде қалыптасатын іс әрекеттері.

2. Интеллектуалдық - оқушылардың ойынға сараптама жасауымен;

- арнайы әдебиеттерді оқуымен;
-үздік ойыншылардың ойындарын қарап талдауымен қалыптасатын іс әрекеттері.

Бағдарлама аптасына 3 сағат, барлығы 102 сағатқа берілген.

Пайдаланылған әдебиет:

«Шахмат, дойбы, тоғызқұмалақ» кітабы;
Бардвик Тодд«Шахматы для детей»;
Лозано Франциско «Уроки мудрой игры»;
Костьев А. Н. «Учителю о шахматах» М.,
«Просвещение», 1986;
Шахматы – школе. Под ред. Б. С. Гершунского. – М.:
Педагогика, 1991;
Е.Я. Гик «Беседы о шахматах», М., «Просвещение», 1985;
Б. А. Злотник «Шахматы: наука, опыт, мастерство»;
В. Е. Голенищев. «Подготовка юных шахматистов I разряда;
Линдер И. М. «1000 самых красивых шахматных партий»;
Бобби Фишер учит играть в шахматы, Киев, «Здоровья», 1991;
А. Карпов. «Сто победных партий». – М.: «Физкультура и спорт», 1984.

«Шахмат» - үйірмесінің күнтізбелік –тақырыптық сабақтар жоспары
102 сағат, аптасына 3 сағат

Мақсаты: Оқушылар арасында шахмат ойынын насихаттау;
Міндеті:

1. Оқушыларға шахмат ойынын үйрету
2. Шахмат ойыны арқылы оқушылардың ойлау қабілетін дамыту
3. Шахмат ойыны адамның творчествалық ізденімпаздығын, қиялын оятады, логикалық ойлауға төселдіреді, ой еңбегіне баулиды.

№	*Сабақтың тақырыбы*	*Сағат саны*	*Мерзімі*	*Қосымша материал*
1	Шахмат ойынының тарихы	3		
2	Шахмат тақтасы және нотация	3		
3	Шахмат ойынының мақсаты	3		
4	Шахмат фигуралары мен пешкалары	3		
5	Король фигурасының жүрісі	3		
6	Ферзь фигурасының жүрісі	3		
7	Ат фигурасының жүрісі	3		
8	Пешка фигураларының жүрісі	3		
9	Рокировка жасау	3		
10	Шах туралы	3		
11	Пат туралы	3		
12	Мат туралы	3		
13	Фигуралар мен пешкілердің бағасы күші туралы	3		
14	Шахмат фигуралары мен пешкалардың өз ара байланысы	3		
15	Шахмат партияларын жазу	3		

16	Жол қуалап жазу	3		
17	Шахмат ойынының барысы	3		
18	Шахмат ойынының негіздері	3		
19	Шахмат ойынның стратегиясы мен тактикасы	3		
20	Фигуралар мен пешкілерді орталық алаңда топтастырып ойнау және орталық алаң үшін күрес	3		
21	Фигураларды орналастырудағы кейбір ерекшеліктер	3		
22	Шахмат партиясын қалай бастау керек	3		
23	Дебюттің принциптері мен міндеттері	3		
24	Орталық шаршылардың дебюттерінің ролі	3		
25	Пешкілер мен артық жүрістер жасау пайдасыз	3		
26	Дебюттегі ширақ қимылдар	3		
27	Қысқа партиялар	3		
28	Қысқа партиялар	3		
29	Шахмат ойынындағы есептер және этюдтер	3		
30	Ойын шеберлерінің дебют қателіктері	3		
31	Ойын шеберлерінің дебют қателіктері	3		
32	Шахмат ойынындағы есептер және этюдтер	3		
33	Шахмат ойынындағы есептер және этюдтер	3		
34	Шахмат ойынындағы есептер және этюдтер	3		

Шахмат үйірмесіне қатысатын оқушылардың тізімі

2023-2024 оқу жылы

Қауіпсіздік ережесі

№	Фамилия Имя	Оқушының қолы	Оқытушының қолы
1	Қалдыбай Қайрат		
2	Абдирахманов Нұрали		
3	Таскенов Әлишер		
4	Сапаргалиев Алихан		
5	Өтебалин Алмас		
6	Нұрғали Алдияр		
7	Қамыспаев Рысбек		
8	Серіккали Медина		
9	Скакова Еркеназ		
10	Мақсат Нұрсәт		
11	Алтай Аян		
12	Аманбаев Эльдар		
13	Баймағамбет Данияр		
14	Екпін Мұстафа		
15	Жақыпов Есет		
16	Карасканова Асем		
17	Қайрат Ғайша		
18	Лұқпан Мәди		
19	Мұханбетқалиева Ақмаржан		
20	Райс Фатима		
21	Таскенова Жанерке		
22	Түркпенбаев Есболат		
23	Шоталов Аскар		
24	Тулеуов Алишер		
25	Сошнин Руслан		
26	Сейдалы Қуандық		
27	Саржан Руслан		
28	Менсізбайқызы Инабат		
29	Қалдыбай Қарақат		
30	Қонтаева Гаухар		

Шахмат үйірмесі бойынша 2023-2024 оқу жылының
ІІ-жарты жылдығы бойынша
Талдауы

Мақсаты:

Шахмат ойынын үйрету барысында оқушылар бойында стратегиялық жоспарды тактикалық тәсілдермен дамытудың тиімділігін арттыру. Оқушылар арасында шахмат ойынын насихаттау.

Міндеттері:

- Оқушыларға шахмат ойыны туралы теориялық білім беру;
- шахматқа және жалпы оқуға деген сүйіспеншілік пен қызығушылықты ояту;
- логикалық ойлауды, есте сақтауды, зейінділікті, табандылықты және тұлғаның басқа жағымды қасиеттерін дамыту.

Үйірме оқушыларға шахмат ойынын үйрету олардың ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамытуға зор әсерін береді. Шахмат ойнай білетін бала аз уақытта ойын шоғырландырып, туындаған жағдаятты сараптауға дұрыс шешім шығаруға үйреніп, алдына қойған мақсатына жетуге талпынады.

Шахмат үйірмесінің оқушыларға берері өте көп. Бағдарлама оқушылардың жас ерекшеліктеріне сай құрылған. Шахмат ойыны-балаларға тек қуаныш сыйлайтын ойын ғана емес, ойлауды дамытудың тиімді құралы.

Үйірменің мақсаты-оқушыларды шығармашылық ізденімпаздыққа баулу, қиялын ояту арқылы ой еңбегіне тәрбиелеу. Үйірме сабақтарында оқушы меңгеруге тиісті қабілеттер: жаттығу ойындарында мектепішілік, қалалық шахмат жарыстарына қатысу. Ойын барысында интелектуалдық оқушылардың ойынға сараптама жасауымен, арнайы әдебиеттерді оқуымен. Үздік ойыншылардың ойынын қарап талдауымен қалыптасатын іс-әрекеттері.

Үйірме аптасына 3 сағат, барлығы 102 сағат. Мектеп бойынша үйірмеге 5-6 сынып оқушылары қатысады. Оқушылар белсенді үйірмеге қатысады. Жалпы қатысатын оқушы саны отыз оқушы. Ерекшелігімен көзге түсіп, шахматты жақсы деңгейде меңгерген оқушыларым: Жайлыбай Қарақат, Марат Аңсар, Ықылас Муслим, Сапаргалиев Алихан, Тасқенова Жанерке, Карасканова Асем, Достөреұлы Хасан секілді оқушылар шахмат ойынын өте жақсы меңгерді. Алдағы уақытта жақсы нәтиже шығарады деген үміттемін.

Үйірме жетекшісі: Тулеуов А.К.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
Ақтөбе қалалық мәслихаты

АЛҒЫС ХАТ

Ақтөбе қаласының 155 жылдығына және Қазақстан Республикасы мәслихаттарының 30 жылдығына арналған тоғызқұмалақтан 8-11 сынып оқушылары арасындағы Ақтөбе қалалық мәслихатының турниріне белсене қатысқаны үшін

Тасенова Жанеркеге

алғыс білдіреміз.

Ақтөбе қалалық мәслихатының
№32 сайлау округінің депутаты

О. Мектепбаев

Ақтөбе қаласы, 2024 жыл

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
Ақтөбе қалалық мәслихаты

АЛҒЫС ХАТ

Ақтөбе қаласының 155 жылдығына және Қазақстан Республикасы мәслихаттарының 30 жылдығына арналған тоғызқұмалақтан 8-11 сынып оқушылары арасындағы Ақтөбе қалалық мәслихатының турниріне белсене қатысқаны үшін

Қараспанова Әсемге
____
алғыс білдіреміз.

Ақтөбе қалалық мәслихатының
№32 сайлау округінің депутаты

О. Мектепбаев

Ақтөбе қаласы, 2024 жыл

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
Ақтөбе қалалық мәслихаты

АЛҒЫС ХАТ

Ақтөбе қаласының 155 жылдығына және Қазақстан Республикасы мәслихаттарының 30 жылдығына арналған тоғызқұмалақтан 8-11 сынып оқушылары арасындағы Ақтөбе қалалық мәслихатының турниріне белсене қатысқаны үшін

Карасканова Асемге

алғыс білдіреміз.

Ақтөбе қалалық мәслихатының
№32 сайлау округінің депутаты

О. Мектепбаев

Ақтөбе қаласы, 2024 жыл

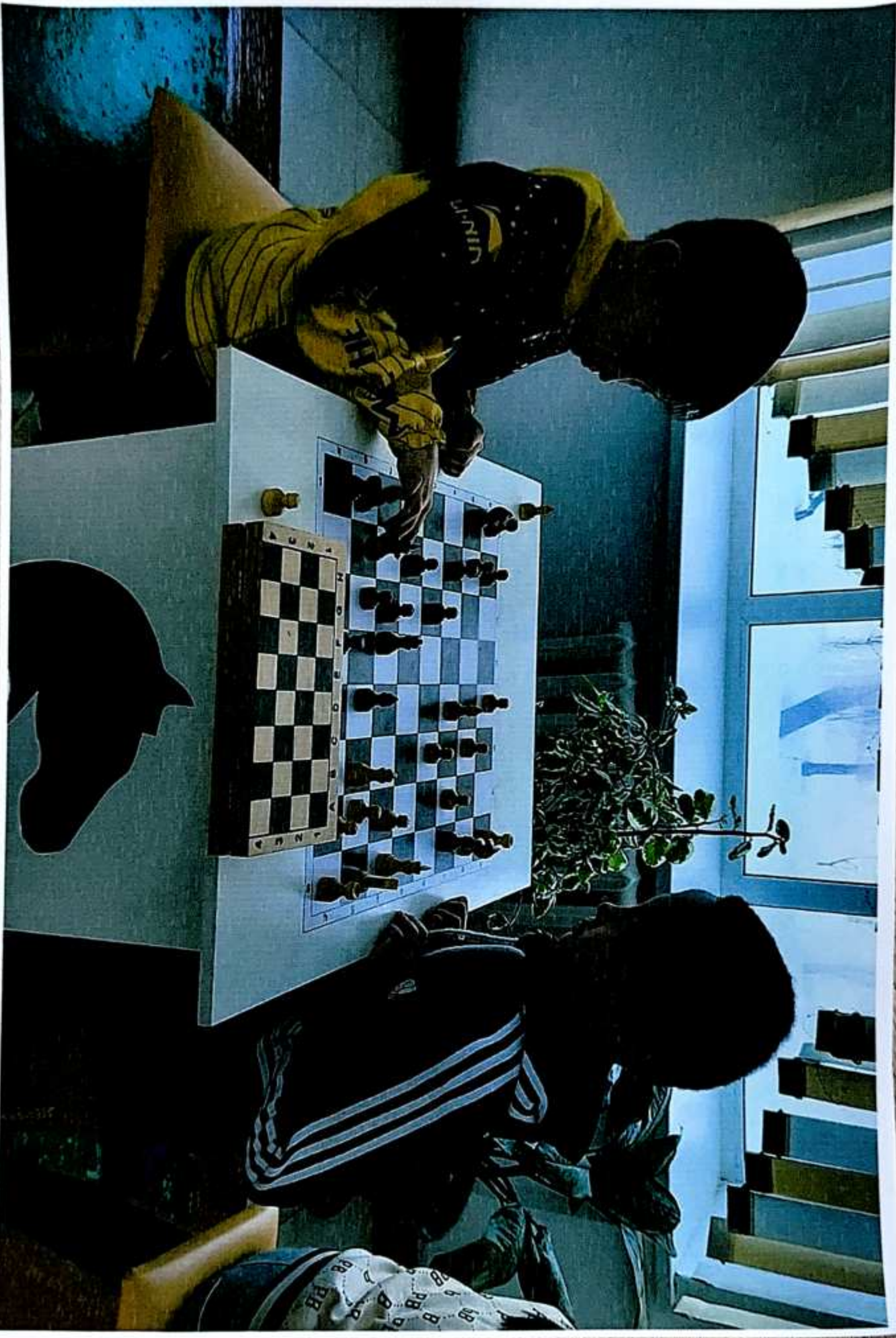

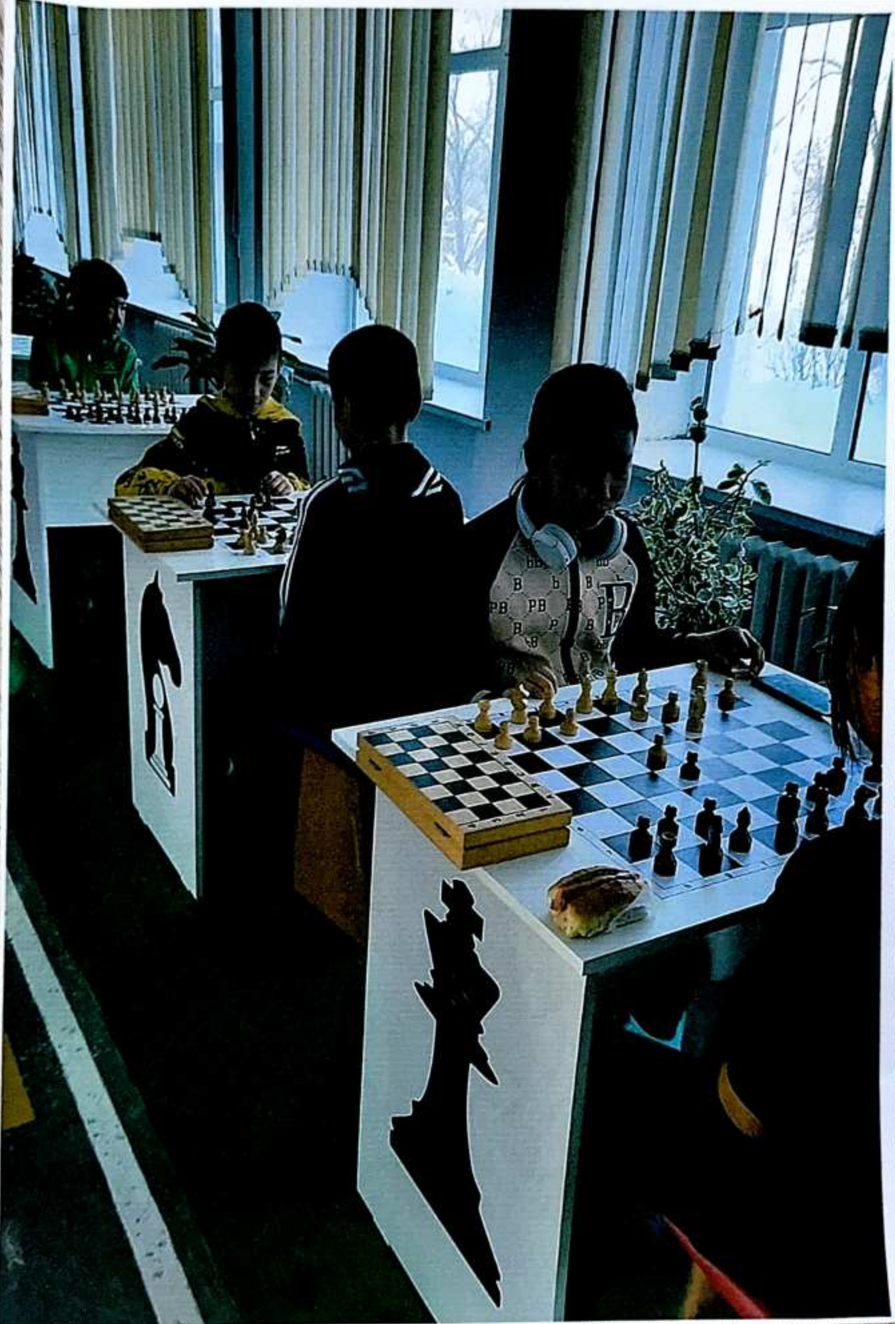

ӨЗ ТІЛІҢДІ ҚОЛДА!
100 КІТАП ТАҢДА!